

Jongeren vinden wapenarsenaal van geheime dienst

In de zomer van 1983 begint een bloedstollend avontuur voor Mark en Maurits uit het Gelderse Rozendaal en Arnhem. Zij vinden maar liefst 19 kisten met een onwaarschijnlijke hoeveelheid wapens en explosieven uit de 2^e Wereldoorlog. Zij krijgen wapens in handen die ze enkel kennen uit jongensboeken en van TV.

In oktober 1982 wanneer Mark met zijn ouders gaat wandelen in de bossen van Rozendaal vangt het avontuur aan. Dankzij de interesse van Mark in wapens is hij altijd op pad met een metaaldetector. Niet ver van de auto van zijn ouders op het parkeerterrein geeft de detector al meteen een luid signaal. Het hart van Mark klopt vol verwachting. Hij graaft zo snel als hij kan maar treft niet meer aan dan een laag opvallend geel zand. De vondst zit mogelijk veel dieper maar Mark heeft geen zin om verder te gaan. Hij vermoedt dat het een oude vliegtuigbom is en laat het verhaal rusten.

In de zomer van 1983 besluit hij samen met zijn vriend Maurits een tweede poging te wagen. Het signaal van zijn detector heeft hem al die tijd beziggehouden. Een flinke dosis avontuur is immers nooit weg. Tijdens het graven stuiten ze op een legergroene kist met daarin wapens die keurig in vetvrij papier zijn verpakt. De volgende dag gaan ze terug om de rest van de 'schat' op de graven. Met toenemende verbazing halen ze de ene na de andere kist uit de grond totdat uiteindelijk 19 groene kisten zijn opgegraven. De buit is aanzienlijk; mitrailleurs, pistolen, handgranaten, en vele patronen en explosieven. Voldoende om een groot gebied in de as te leggen.

Vreemd genoeg gaan de jongens niet met de buit naar de politie, de schrik zit er goed in. Ze zijn ervan overtuigd dat ze het wapenarsenaal van een terroristische organisatie op het spoor zijn en besluiten mogelijke acties te saboteren door de gehele vondst te verstoppen, een goede daad zo dachten zij.

Dat de spanning en de hang naar avontuur ook zeker een rol spelen bewijst het feit dat ze vervolgens de wapens uitproberen op een terrein grenzend aan de snelweg. Het geratel van de wapens zou zo altijd overstemd worden door het lawaai van het verkeer. De gehele vondst wordt in fietstassen verplaatst om vervolgens op een nieuwe geheime plaats te worden begraven. Niemand die het ooit zou vinden, zo dachten ze. Enkele wapens worden zelfs mee naar huis genomen zonder dat een van de gezinsleden weet wat er in de kast of onder het bed verstopt ligt.

De jongens spreken vaak met elkaar af om nieuwe testen met het wapentuig uit te voeren. Het was een geweldige zomer, vol avontuur.

De handgranaten hadden de jongens voor het laatst bewaard maar werden uiteindelijk ook tot explosie gebracht. Ongestoord kunnen ze hun jongensboekavonturen beleven totdat er op een dag een handgranaat in de dorpsschool van Rozendaal ontploft.

De handgranaat lijkt niet uit het depot van de jongens afkomstig want bij controle door hen ligt alles er nog net zo bij als de dag daarvoor. De jongens hebben er geen bemoeienis mee maar de argwaan van de politie is gewekt. Een grootscheeps buurtonderzoek leidt ook naar het huis van Maurits maar hij heeft een alibi. Enkele dagen later volgt toch een huiszoeking bij Maurits thuis en enkele gezinnen uit de buurt. De sfeer wordt grimmig. De wapens worden gevonden.

De jongensdroom verandert snel in een ware nachtmerrie. De jongens worden opgepakt en zitten vier dagen in hechtenis. De politie draagt de zaak over aan het ministerie van defensie en gaandeweg wordt het de jongens duidelijk dat ze niet zomaar een wapendepot maar een echt staatsgeheim hebben onthuld.

De waarheid komt, in de vele persconferenties in de weken daarna, niet echt boven tafel. Er wordt verklaard dat het een wapendepot betreft van een geheime verzetsorganisatie.

Later blijkt dat de wapens bedoeld waren voor een zogenaamde stay-behind organisatie die, ten tijde van de koude oorlog bij een aanval van de communisten, de regering in ballingschap moesten informeren. Ze zouden het verzet activeren en de vijand waar mogelijk saboteren. In het geheim waren vele mensen actief voor deze stay-behind organisatie.

De beide jongens verwachtten, nu blijkt dat de overheid een rol in het geheel speelde, dat hun zaak geseponneerd zal worden. Het tegendeel blijkt echter waar. In mei 1985 worden de jongens alsnog

gedagvaard en veroordeeld tot 3 weken voorwaardelijk met een proeftijd van 1 jaar. De grootste straf is nog, dat niet alleen de gevonden wapens, maar ook de eigen verzameling van de jongens in beslag is genomen. In hoger beroep krijgen de jongens strafverlaging en hun wapens weer terug. Het jongensboek was uit, maar de goede afloop bleef achterwege. Nog jarenlang heeft dit relaas de jongens beziggehouden. Hun vriendschap heeft de spanningen niet overleefd.

Geheime Stay behind organisaties in geheel West - Europa

De West-Europese democratieën schudden in de jaren '90 op hun grondvesten wanneer bekend wordt dat in nagenoeg alle landen van West Europa in het geheim een Stay-behind organisatie actief was. In Italië heette deze Gladio welke een groter bereik kende dan alleen het Italiaanse grondgebied. De organisaties binnen Europa stonden allemaal met elkaar in verbinding; Denemarken kende Absalon, Frankrijk noemde de organisatie Glaive, Zwitserland P26 en SDRA8 was de codenaam voor de Belgische troepen en de Nederlandse organisatie werd aangeduid met de afkorting: O&I Operaties en Inlichtingen twee van elkaar gescheiden organisaties met ieder andere doelen.

Al deze organisaties en verborgen wapenrustingen, verspreid over geheel west Europa, zouden ten tijde van een Russische inval actief worden. Het grote bezwaar van de gehele operatie was echter dat de parlementen van de verschillende landen niet waren gekend in de beslissing. Het idee ontstond dat de transparantie van de zo gekoesterde democratie plaats had gemaakt voor clandestiene praktijken. Dat bracht een groot onbehagen met zich mee.

De commotie rond de vondst in Rozendaal zorgden voor Kamervragen maar niet voor directe opheffing van de organisatie. Wel werden de diverse wapendepots leeggehaald. De wapens werden ondergebracht op een centrale plaats van de marechaussee waar onschuldige burgers niet langer de vondst van hun leven konden doen. Uiteindelijk werd in 1992, na vele discussies over het nut van een dergelijke organisatie, alsnog de dienst opgeheven. De medewerkers van destijds mogen nog steeds niets over hun betrokkenheid naar buiten brengen.